

Europos regionų komiteto nuomonė „Europos misijos“

(2022/C 301/05)

Pranešėjas	Markku MARKKULA (FI/EPP), Helsinkio regiono pirmininkas
Pamatinis dokumentas	Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl Europos misijų COM(2021) 609 final

POLITINĖS REKOMENDACIJOS

EUROPOS REGIONŲ KOMITETAS (RK)

1. palankiai vertina ES misijas kaip Komisijos koordinuojamas pastangas sutelkti reikiamus išteklius – finansavimo programas, politikos priemones ir reglamentus, taip pat kitą veiklą, kuria siekiama sutelkti ir aktyvinti viešuosius ir privačiuosius subjektus, kad būtų galima bendrai padaryti tikrą ir ilgalaikį poveikį siekiant paskatinti visuomenę įsisavinti naujus sprendimus ir metodus; pabrėžia, kad reikia laikytis įtraukaus požiūrio, pagal kurį ES misijos, kartu su visos ES sanglaudos politika ir visomis kitomis ES finansavimo priemonėmis, turėtų būti naudojamos teritorinei sanglaudai skatinti ir darnaus vystymosi tikslams pasiekti;
2. pabrėžia ⁽¹⁾, kad vykstant Konferencijai dėl Europos ateities, Europos misijos, kaip nauja ir gyvybiškai svarbi priemonė neatidėliotiniems visuomenės iššūkiams atremti, yra tikras ES poveikio ir reputacijos išbandymas. Joms reikalingas didelis legitimumas ir visuomenės pritarimas. Kaip jau pabrėžė Europos Komisija, miestų ir regionų ir visų jų suinteresuotųjų subjektų ir piliečių vaidmuo yra nepaprastai svarbus siekiant platus užmojo ES misijų tikslų;
3. pakartoja savo pareiškimą ⁽²⁾, kuriuo remiamos ES misijų, kaip ryžtingo žingsnio įveikiant visuomenės iššūkius, įgyvendinimas, ir pabrėžia, kad reikia veiksmingos daugiapakopio valdymo sistemos, kuri ES misijas sujungtų su vietos ir regionų vystymosi strategijomis, pažangiosios specializacijos strategijomis, ekonomikos gaivinimo po COVID pandemijos priemonėmis ir inovacijų finansavimu iš struktūrinių fondų;
4. primygtinai ragina pagrindinius ES ir valstybių narių sprendimų priėmėjus greitai ir ryžtingai reaguoti į padėtį Ukrainoje, be kita ko, pradėdant steigti ES misijas, ypač Miesto misiją. Priemonės „NextGenerationEU“ fondų ir kitų viešojo finansavimo šaltinių finansavimo kriterijai turi būti lanksčiai orientuoti į Miesto misijos veiklą, kad būtų sukurti Europos energetikos pertvarkos greitkeliai. Jais turėtų būti remiami viešojo ir privačiojo sektorių moksliniai tyrimai siekiant sukurti naujus energetikos sistemos sprendimus. Pažymėtina, kad miestai ir kiti viešieji subjektai kartu su įmonėmis gali vykdyti novatoriškus viešuosius pirkimus, kad paspartintų atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą ir sukurtų tvarius, novatoriškus energetikos sprendimus, kuriais būtų pakeistas iškastinis kuras, šiuo metu ES šalių perkamas iš Rusijos;
5. teigiamai vertina tai, kad komunikate dėl Europos misijų ⁽³⁾ tinkamai pripažįstama vietos ir regionų valdžios institucijų svarba vykdamas Europos misijas, taip pat jų rengimo ir komunikacijos etapai;

⁽¹⁾ 2022 m. sausio 27 d. RK plenarinė sesija, rezoliucija dėl Konferencijos dėl Europos ateities (OL C 270, 2022 7 13, p. 1).

⁽²⁾ 2021 m. gruodžio 1–2 d. RK plenarinė sesija, rezoliucija dėl 2022 m. Europos Komisijos darbo programos (OL C 97, 2022 2 28, p. 1).

⁽³⁾ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl Europos misijų (COM(2021) 609 *final*).

6. pabrėžia, kad, atsižvelgiant į bendrą žinių ir praktinės patirties kūrimą, ES misijų įgyvendinimas turi būti įtrauktas į kasdienes miestų ir regionų darbo procesus, daugiausia dėmesio skiriant šių procesų plėtojimui ir atnaujinimui. Taip bus užtikrinta sisteminga sąveika su ES sanglaudos politika, struktūrinių fondų ir kitų specialių priemonių naudojimu. Tai taip pat parodys bendrą regionų, vietos bendruomenių potencialą ir savivaldybių vaidmenį įgyvendinant tikslinius pertvarkymus;

ES misijos – nauja plataus užmojo priemonė dideliems visuomenės iššūkiams įveikti

7. pripažįsta, kad ES misijos turi tapti nauja ir gyvybiškai svarbia priemone, kaip ir nurodė Europos Komisija, kuri teigia, kad „ES misijos yra naujas būdas rasti konkrečių kai kurių didžiausių mūsų iššūkių sprendimų, gaunant konkrečius rezultatus ir poveikį iki 2030 m., suteikiant moksliniams tyrimams ir inovacijoms naują vaidmenį, kuris derinamas su naujomis valdymo ir bendradarbiavimo formomis, taip pat įtraukiant ir piliečius“⁽⁴⁾;

8. primena, kad kiekvienai ES misijai turi būti nustatytas aiškus veiksmų planas ir visais valdymo lygmenimis sukurtas sisteminis naujas daugiapakopis požiūris ir metodika eksperimentavimo, prototipų kūrimo, stebėsenos ir plėtojimo veiklos srityse. Ypatingą dėmesį reikia skirti veiksmų tiek ES, tiek regioniniu ir (arba) vietos lygmenimis visumos sudarymui ir veiksmingai sklaidai visais planavimo ir įgyvendinimo etapais. Šiuo tikslu būtinas vietos ir regionų valdžios institucijų ir partnerysčių dalyvavimas ir veiksmams dalijantis veiksminga novatoriška valdymo patirtimi;

9. atkreipia dėmesį į tai, kad misijų finansavimą reikia skirti vietos ir regionų lygmenims, kad būtų bendrai sukurti nestandartiniai proveržiai daugelyje „stringančių“ situacijų, dėl kurių pernelyg dažnai stabdoma tinkama pažanga siekiant naujų sprendimų ir poveikio. Tam reikia sukurti naujas Europos partnerystes, grindžiamas vietos ir regioniniais interesais, apibrėžtais pažangiosios specializacijos strategijose. ES misijos turėtų pasinaudoti RK ir Jungtinio tyrimų centro (JRC) patirtimi, įgyta vykdant bendrą bandomąją veiklą „Regioninių inovacijų partnerystė“;

10. ragina ES misijomis pabrėžti pažangą siekiant į žmoniją ir žmogų orientuoto požiūrio, pagal kurį visi tvarumo aspektai – ekologinis, ekonominis, socialinis ir kultūrinis – yra pokyčių varomoji jėga siekiant plataus užmojo ES misijų tikslų. Gyvenimo kokybę galima pagerinti tik kartu kryptingai dirbant sudėtingose struktūrose. Todėl turime rasti geresnę materialinės ir nematerialios gerovės Europoje ir visame pasaulyje. Gamta suteikia galimybę gyventi šioje planetoje. Privalome gerbti žmogaus priklausomybę nuo gamtos;

11. pabrėžia, kad ES misijos – tai nauja plataus užmojo priemonė dideliems visuomenės iššūkiams įveikti. Tokiam kūrimui reikia, kad visi subjektai, sujungę technologijas ir mokslinius tyrimus ir į žmogų orientuotą požiūrį, įgytų naujų kompetencijų, įsipareigodami vykdyti bendrus žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos procesus bei užtikrinti prieigą prie reikiamų išteklių. Tai būtina, jeigu norima sukurti gerai veikiančias regionų ir vietos mokslinių tyrimų, plėtos ir inovacijų ekosistemas, kurios statytų naujus inovatyvius žinių tiltus, jungiančius aukščiausio lygio Europos žinių kūrėjus su regioninėmis ir vietos gyvosiomis laboratorijomis ir kitais eksperimentavimo centrais bei parodomąja veikla, pavyzdžiui, kelrodžiais projektais. Tai padėtų visiems miestams ir regionams sukurti lyginamojo mokymosi procesus ir tarpusavio tinklus, kad galėtų naudoti pažangios ir tvarios praktikos pradininkų koncepcijas ir sprendimus;

12. atkreipia dėmesį į tai, kad regionų ir vietos valdymas, prognozavimas ir investicijų į mokslinius tyrimus, plėtrą ir inovacijas didinimas yra ES misijų projektų, apimančių profesionaliai suplanuotus veiksmus Europos, nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis, pagrindai. ES misijų derinimas didina bendradarbiavimą, motyvaciją ir gebėjimus, kitaip tariant, didina konkurencingumą bendrai kuriant naujas atsakomybės sritis ir veiksmus. Derinimas apima daug lygiagrečių etapų ir daugialypę valdymo veiklą įvairiose skirtingose sistemose. Turi būti naudojamos tiek viešosios, tiek privačios finansinės priemonės, o parama turi būti teikiama visų pirma mažiau išsivysčiusiems regionams, siekiant paskatinti kitus regionus tobulinti savo MTP ir inovacijų sistemas ir prisidėti prie ES misijų įgyvendinimo;

13. primena savo svarbų vaidmenį įgyvendinant ES misijas, remiantis šešių RK komisijų ir kampanijų, pavyzdžiui, iniciatyvos „Žalioji kursas vietos lygmeniu“ ir Verslaus Europos regiono (VER) projekto, įgyvendinimo patirtimi, ir pažymi, kad RK natūraliai yra tas kontaktinis punktas, per kurį galima bendradarbiauti su viešuoju ir privačiuoju sektoriais, pramone ir paslaugų sektoriumi bei piliečiais;

⁽⁴⁾ Europos mokslinių tyrimų erdvės politikos darbotvarkė. 2022–2024 m. laikotarpio veiksmų apžvalga, Europos Komisija, 2021 m.

Miestų ir regionų vaidmuo ES misijose

14. pabrėžia, kad pagal bendrą veiksmų planą, kurį 2020 m. pasirašė Komisijos narė Mariya Gabriel ir RK, Komitetas, kartu su valstybėmis narėmis, Europos regionais ir miestais, yra pasirengęs aktyviai dalyvauti bendrai kuriant daugiapakopio valdymo sistemą, kad būtų pasiekti ES misijų tikslai. Būtinios plėtros užtikrinimo priemonės bus grindžiamos regioninėmis vietos inovacijų ekosistemomis ir pažangiosios specializacijos strategijomis (S3/S4);

15. gali daryti įtaką bendriems ES misijų procesams, informuoti sprendimus priimančius asmenis ir sutelkti regionus ir miestus, kad jie įvairiais būdais aktyviai prisidėtų ir pan. ES misijų planuose yra svarbus regionų ir vietos aspektas, o į įgyvendinimo mechanizmus yra įtraukti pasiūlymai, kuriuose regionai ir miestai bei jų mokslinių tyrimų, plėtros ir inovacijų ekosistemos užima svarbiausią vietą. Taigi RK gali aktyviai bendradarbiauti su visais partneriais, siekdamas užtikrinti, kad ši nauja politikos priemonė „iš apačios į viršų“ darytų pageidaujamą poveikį;

16. sutinka, pasitelkdamas už įvairius misijų klausimus atsakingas RK komisijas, padėti įtraukti kuo daugiau miestų ir regionų užtikrinant, kad regionų ir vietos lygmenys remtų ES misijas, ir šiuo tikslu:

- a) vykdyti informavimo kampanijas, tiesioginį dialogą ir įgyvendindamas kitus bendrus atvirus ir interaktyvius įvairioms grupėms, įskaitant jaunesnių nei 18 metų asmenų grupes, skirtus dalyvavimo procesus;
- b) siekti, kad pirmaujančios bendruomenės sutiktų prisidėti prie inovatyvių sprendimų išbandymo savo realioje praktikoje;
- c) skatinti parodomąsias bendruomenes prisidėti prie didelio masto inovatyvių sprendimų diegimo procesų ir geriausių sprendimų plėtojimo, kad jie būtų pradėti naudoti visoje Europoje;
- d) užtikrinti, kad įgyvendinant misijų veiklą būtų plačiai atsizvelgiama į Europos regionų įvairovę ir įvairius jos suinteresuotuosius subjektus ir piliečių bendruomenes;

17. ragina valstybes nares remti ES misijų įgyvendinimą kuriant sąveiką tarp nacionalinių ir regioninių programų ir sudaryti palankesnes sąlygas gauti ES ir nacionalinį finansavimą;

18. ragina užtikrinti, kad visos miestų ir regionų vietovės (geriausios, vidutinės ir atsiliekančios) turėtų pakankamai laisvės ir gebėjimų diegti inovacijas savo bendruomenėse ir kad jie būtų remiami taikant atitinkamus mokymosi procesus, kad jie galėtų veikti kaip platformos, skirtos kitus remiantiems daugiasubjekčiams paslaugų teikėjams, apimant visas dalyvių grupes. Vietos ir (arba) regionų vertės kūrimo procesai turi būti organizuojami veiksmingų bendradarbiavimo vertės grandinių ir vertės srautų lygmeniu toliau plėtojant ekosistemas;

19. pabrėžia, kad siekiant plataus užmojo tikslų, nepaprastai svarbu, kad sprendimus priimančiosios asmenys, valstybės tarnautojai ir inovacijų specialistai gautų kompetencijų skatinti pokyčius įgyjant naujų žinių ir gebėjimų. Trys esminiai procesai yra šie:

- a) mokomieji miestų ir regionų veiklos procesai, nukreipti į veiklą, susijusią su misijų įgyvendinimu kitose vietose veiklose, integravimą, siekiant užtikrinti dalyvavimą priimančias įprastus veiklos ir strateginius sprendimus;
- b) įmonių, tyrimų institutų, universitetų, taip pat profesinio lavinimo centrų ir jų teritorinių ir teminių ekosistemų motyvavimas ir parama jiems, siekiant užtikrinti jų prisidėjimą bendrai kuriant naujus pavyzdinius sprendimus inovacijos srityje;
- c) naujų įtraukčių metodų taikymas inovacijos srityje.

Šių procesų priemonės turėtų apimti plataus masto partnerystę, inovatyvių sprendimų viešuosius pirkimus, sparčiai sukurtus prototipus ir naujų sprendimų išbandymą;

20. primena, kad galima pasinaudoti patvirtintais procesais, tačiau tam, kad jais būtų galima pasinaudoti, būtinas atskirų miestų ir regionų išpareigojimas ir ES misijų grupių vykdomas specialus bendradarbiavimas. Skiriant finansavimą Europos masto partnerystėms bus skatinamas šių svarbių veiksmų formavimas daugelyje Europos miestų ir regionų. Šioje srityje labai svarbų vaidmenį gali atlikti kelios esamos ES priemonės, pavyzdžiui, Jungtinis tyrimų centras, Interreg, bendro programavimo iniciatyva, Europos inovacijos ir technologijos institutas (EIT) ir jo žinių ir inovacijos bendrija (ŽIB);

21. pabrėžia, kad reikia peržiūrėti visas ES finansines priemones siekiant remti misijų veiklą, ypač vietos ir regionų valdžios institucijų lygmeniu. Programos „Horizontas“ lėšos nėra lengvai prieinamos regionams ir miestams ir dar nėra pakankamai suderintos su naujais strateginiais ES misijų tikslais. Daugeliui regionų gana sunku gauti finansavimą, kai nustatomi įvairūs reikalavimai – labai specializuoti kriterijai ir sudėtingos sistemos. Pavyzdžiui, daugelis regionų susiduria su sunkumais finansuodami savo darbo jėgos kvalifikacijos kėlimą, kuris yra reikalingas žaliosios pertvarkos paspartinimui, o tai yra būtina ES misijoms. Tam reikės atlikti peržiūrą, kad būtų supaprastinta prieiga prie ES lėšų;

Įtakingesnio ES misijų įgyvendinimo gairės

22. pabrėžia, kad reikia padėti sudaryti dinamiškas ES misijose ir parodomuosiuose projektuose dalyvaujančių miestų ir regionų partnerystes, kurios turėtų būti iš dalies įtvirtintos, tačiau iš dalies ir lanksčios, siekiant padidinti pasiskirsčiusių parodomųjų subjektų vykdomų svarbių užduočių ir darbo poveikį visai Europai;

23. remia lankstų naudojimą ir pabrėžia aktyvią miestų ir regionų sutarčių, kurios siūlomos ES misijų įgyvendinimo planuose, koncepcinę plėtrą;

24. siūlo sukurti ES misijos ženklo koncepciją tiems miestams ir regionams, kurie prisiims atsakomybę ir taps Europos žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos parodomuosius projektus įgyvendinančiais pirmtakais ir rėmėjais, siekiančiais Europos misijų tikslų ir populiarinančiais savo inovatyvių sprendimų rezultatus bei ragina pasimokyti iš jau esamos praktikos, pavyzdžiui, Merų pakto;

25. siūlo įvairiais būdais naudoti ES misijų ženklą, prisidedant prie sąveikos su atitinkamomis ES ir kitomis susijusiomis iniciatyvomis, ir naudoti tokias finansavimo priemones kaip fondas „InvestEU“, Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė, Tarpreregioninės investicijos į inovacijas I3, „Interreg Europe“, Europos infrastruktūros tinklų priemonė, Skaitmeninė Europa, programa „ES – sveikatos labui“, EIB ir EIT; siūlo sukurti Europos masto sistemą, pagal kurią ir ES, ir valstybės narės naudotų ES misijos ženklą, kad būtų supaprastinta paraiškų teikimo tvarka. Ženklas turėtų padėti pasinaudoti ES ir nacionalinėmis lėšomis, kad būtų remiama vietos ir regionų lygmens veikla siekiant plataus užmojo ES misijos tikslų ir kartu patobulintos vietos ir regionų lygmens procedūros;

26. atkreipia dėmesį į tai, kad vietos ir regionų lygmeniu EMTE centrai gali būti viena iš veiksmingiausių priemonių siekiant suderinti regionines mokslinių tyrimų ir inovacijų strategijas, įskaitant pažangiosios specializacijos strategijas (S3/S4), su nacionalinėmis ir Europos strategijomis, EMTE, programa „Europos horizontas“ ir ES misijomis. Todėl būtų naudinga, kai įmanoma, susieti ES misijų ženklą su EMTE centrais, nes šie centrai gali padėti kurti struktūrizuojamus projektus, kurie būtų įtraukiami į ES misijas ir sutelkia įvairius su jomis susijusius finansavimo šaltinius;

27. primena, kad reikia sukurti ir taikyti veiksmingas žinių valdymo procedūras siekiant užtikrinti ES misijų vykdymą atsižvelgiant į etinius Komisijos naujos mokslinių tyrimų ir inovacijų internacionalizavimo strategijos kriterijus naudojantis geriausiomis pasaulinėmis ir regioninėmis žiniomis. Kad rezultatai būtų panaudojami ir plėtojami, programa „Europos horizontas“ ir kitos priemonės turi būti dinamiškesnės, kad būtų galima eksperimentuoti ir kurti tikromis sąlygomis veikiančius prototipus;

28. pabrėžia, kad ES misijos turėtų būti įgyvendinamos taikant atvirą ir dalyvavimu grindžiamą procesą, įtraukiant visus susijusius suinteresuotuosius subjektus vietos, regionų, Europos ir pasaulio lygmenimis⁽³⁾. Norint sėkmingai įgyvendinti ES misijas bus ypač svarbus regionų, vietos bendruomenių ir piliečių dalyvavimas. Todėl reikia užtikrinti tiesioginį minėtų suinteresuotųjų subjektų dialogą kiekvienoje misijoje; yra pasirengęs būti stipriu ES misijų sąjungininku;

29. atkreipia dėmesį į tai, kad ES misijų eksperimentuose ir parodomuosiuose projektuose daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama veiklai, kuria siekiama toliau plėsti mokslo ribas, įsisavinti giliausias technologijas ir derinti skaitmenines, fizines, aplinkos ir biologines inovacijas, taip pat reguliariai peržiūrėti rezultatus ir jais dalytis aukščiausiu lygmeniu. ES misijose reikėtų didelę svarbą suteikti pažangiosios specializacijos strategijoms kaip regioninio bendradarbiavimo su pramonės ir mokslinių tyrimų sektoriais koncepcijoms;

⁽³⁾ RK nuomonė „Europos horizontas“ – 9-oji bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa (COR-2018-03891) (OL C 461, 2018 12 21, p. 79).

Prognozavimas ir visuomenės inovacijos, labai svarbios ES misijoms ir sukurtos jas vykdam

30. dar kartą patvirtina, kad iššūkiai yra sudėtingi ir egzistuoja tik dalis būtinų mokslinių ir technologinių žinių. Tikslus galima pasiekti vykdam plataus masto prognozavimo veiklą, didinant investicijas į tyrimus ir plėtrą, kuriant tikromis sąlygomis veikiančius prototipus, eksperimentuojant ir plėtojant rezultatus;

31. pripažįsta didelį mokslinių tyrimų potencialą visų rūšių inovacijoms ir didelių visuomenės uždavinių sprendimui; todėl tikisi, kad apskritai politinių sprendimų priėmimas bus labiau pagrįstas faktais, moksliniais tyrimais grindžiamas ir orientuotas į palankių sąlygų visuomenės inovacijoms kūrimą, kartu pakankamai greitai įgyvendinant realaus gyvenimo praktiką ir procesus;

32. primena, kad plataus užmojo ES misijų tikslai gali būti pasiekti tik remiant veiksmingus regionų ir organizacijų politinių lyderių, vadovų, ekspertų ir piliečių mokymosi procesus. Europos miestų ir (arba) regionų koncepcijos turi būti pritaikytos prie regiono padėties visiems užtikrinant sisteminių profesinių tobulėjimą, kuris būtų grindžiamas vietos patirtiniu mokymusi;

33. pabrėžia, kad ES misijos daugiausia dėmesio turėtų skirti nematerialiojo turto ir intelektualio kapitalo potencialo panaudojimui. Šių žinių įtraukimas į politinių sprendimų priėmimo procesą, ypač siekiant kurti pažangius ir į žmogų orientuotus miestus, kuriuose daugiausia dėmesio skiriama tvarumui, gali padėti skatinti investicijas į žmogiškąjį kapitalą, struktūrinį kapitalą, santykių kapitalą ir apskritai į mokslinius tyrimus, plėtrą ir inovacijas;

34. pabrėžia, kad, remiantis pagrindinėmis Europos tyrimų ir plėtros bei technologijų politikos nuostatomis, kaip apibrėžta 2021 m. ES strateginio prognozavimo ataskaitoje ⁽⁶⁾, svarbu imtis veiksmų, būtent:

- a) Ateinantys dešimtmečiai išsiskirs didėjančiu pasaulinės galios persikirstymu, jos geoekonominiam traukos centrui pasislenkant į rytus.
- b) ES konkuruoja pasaulyje dėl pradininkų įgyjamo pranašumo nustatant standartus.
- c) ES turi ryžtingiau dalyvauti kuriant ir gaminant naujos kartos įtraukias technologijas.
- d) Nepriklausomai nuo konkrečių technologijų, hipersusietumas skatina pertvarką.
- e) Svarbiausios žaliavos yra būtinos ES dvejopai pertvarkai.
- f) ES skaitmeninis suverenumas priklausys nuo gebėjimo saugoti, išgauti ir apdoroti duomenis, laikantis pasitikėjimo, saugumo ir pagrindinių teisių reikalavimų.
- g) Europos strateginio savarankiškumo paskata
- h) Pažangus pramonės, mokslinių tyrimų ir prekybos politikos priemonių derinys kartu su tarptautine partneryste galėtų užtikrinti tvarų ir įvairų tiekimą;

35. atkreipia dėmesį į tai, kad pereinant prie veiksmų, technologinė plėtra turėtų būti labiau nei iki šiol suderinta su socialiniais ir ekonominiais pokyčiais ir vykdoma realiomis sąlygomis, taip užtikrinant greitą rezultatų diegimą ir plėtojamą;

36. siūlo stiprinti ES tarpinstitucinį bendradarbiavimą prognozavimo srityje, numatant konkrečius vaidmenis JRC, Europos Parlamento tyrimų tarnyboms ir RK; siūlo nacionaliniu, regionų ir savivaldybių lygmenimis apsvaistyti galimybę organizuoti dalyvaujamą piliečių mokslo veiklą, skirtą visiems ir visų pirma jaunimui, ypač universitetų studentams ir vidurinių mokyklų moksleiviams, verslininkams ir priimantiems politinius sprendimus, įsteigiant ateities komitetus, kuriuose daugiausia dėmesio būtų skiriama prognozavimui ir technologijų vertinimui;

⁽⁶⁾ 2021 m. strateginio prognozavimo ataskaita (COM(2021) 750 final).

Naujas požiūris į technologijas ir tyrimų bei plėtros politiką, kurio laikomasi vykdamas ES misijas

37. pažymi, kad visuomenės ir elgsenos transformacija, kuria remiami ES misijų tikslai, turi būti įtrauki ir pozityvi, vadovaujantis plačiai taikomų prototipų kūrimo ir eksperimentavimo metodika;

38. primena, kad ES misijų pagrindas yra moksliniai tyrimai ir inovacijos. Sudėtingus visuomenės iššūkius įveikti galima tik didinant investicijas į mokslinius tyrimus ir inovacijas. Tiek Europos mokslinių tyrimų erdvės (EMTE), tiek pramonės tyrimuose pateikiami aiškūs faktai (⁷), kad ES atsilieka nuo savo pagrindinių pasaulinių konkurentų pagal MTP intensyvumą versle, visų pirma aukštųjų technologijų sektoriuose ir inovatyvių MVĮ plėtros srityje, o tai daro neigiamą poveikį našumui, darbo vietų kūrimui ir konkurencingumui;

39. pritaria EMTE tikslams (⁸) skatinti Europos ekonomikos atsigavimą ir remti jos žaliąją, skaitmeninę ir socialinę pertvarką didinant inovacijomis grindžiamą konkurencingumą ir skatinant technologinį savarankiškumą pagrindinėse strateginėse srityse (pavyzdžiui, dirbtinio intelekto, robotikos, kibernetinio saugumo, duomenų ekologijos, mikroelektronikos, kvantinės kompiuterijos, 5G, naujos kartos baterijų, atsinaujinančiųjų išteklių energijos, vandenilio technologijų, netaišios apstatytos aplinkos, pažangaus judumo ir kt.), laikantis atviro strateginio savarankiškumo modelio;

40. ragina vykdyti paklausa grindžiamą politiką ir remtis anglies pėdsako ir anglies atspaudu rodikliais kaip kriterijais vykdamas viešuosius pirkimus. Papildomai prie anglies pėdsako rodiklio, RK atkreipia dėmesį į anglies atspaudu svarbą – naują požiūrį į poveikio klimatui kūrimą ir apskaičiavimą, parodant teigiamą poveikį, kurį daro klimatui nekenkiantys produktai ir paslaugos (⁹);

41. pritaria pramonės mokslinių tyrimų, plėtros ir inovacijų anglies atspaudu priemonėms, kuriant naujus išplėstinius produktus, sistemas ir kitus inovatyvius sprendimus, kurie yra labai svarbūs siekiant klimato politikos tikslų, ir atkreipia dėmesį į tai, kad jei nebus gerokai paspartintos švrios energijos inovacijos, nulinio grynojo išmetamųjų teršalų kiekio tikslai nebus pasiekti;

42. dar kartą primena poreikį kurti naujas technologijas. Tarptautinės energetikos agentūros (TEA) ataskaitoje (¹⁰) pateikiami analitiniai faktai, kad 25 % išmetamo anglies dioksido kiekio sumažinimą, kurio reikia, kad Žemės klimatas taptų tvarus, padės pasiekti brandžios technologijos. Palyginimui: 41 % būtinų technologijų bus sukurtos naudojant naujas technologijas ankstyvajame diegimo etape, o 34 % – naudojant technologijas, kurios yra parodomajame etape, prototipo etape arba dar net nesukurtas technologijas;

43. atkreipia dėmesį į išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio matavimo svarbą ir sudėtingumą. Pagrindinis išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio matavimas apima 1 ir 2 taikymo sritis. Be to, naudojant 3 taikymo sritis, galima pasiekti nulinio grynojo ir neigiamo poveikio tikslus. 3 taikymo sritis apima visus kitus netiesioginius išmetamuosius teršalus, susidarantiems visoje vertės grandinėje;

44. pabrėžia ES misijų, kuriomis grindžiami ES prioritetai siekiant įgyvendinti žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, vaidmenį. Europos Komisija pradėjo bandomąjį EMTE centrų iniciatyvos etapą, kuriuo siekiama sudaryti palankesnes sąlygas regioniniam bendradarbiavimui mokslinių tyrimų, plėtros ir inovacijų srityje ir geriausios praktikos mainams, skatinant kuo labiau padidinti žinių kūrimo, sklaidos ir naudojimo vertę; ragina ES misijas iširti, kaip galima EMTE centrus kaip priemonę vietos ir regionų mokslinių tyrimų ir inovacijų ekosistemoms sujungti ir aktyviai bendradarbiauti su vietos ir regionų lygmeniu sprendimus priimančiais asmenimis, kurie išbando EMTE centrus, kad būtų plėtojamas konkretus bendradarbiavimas;

45. pabrėžia, kad, taikant EMTE centrų sistemą, bandoma įtraukti trūkstamus elementus į EMTE ir Europos švietimo erdvės sistemas, kad visoje Europoje būtų sukurtos stiprios Europos žinių visuomenės ir paspartinta visuomenės pertvarka siekiant ekologiško, tvaraus ir skaitmeninio augimo. Idealiu atveju EMTE centrų tinklas užtikrina, kad vietos ir regionų MTP ir inovacijų ekosistemos taptų integruota visos Europos MTP ir inovacijų ekosistemos dalimi;

(⁷) Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų erdvė (COM(2020) 628 *final*).

(⁸) Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų erdvė (COM(2020) 628 *final*).

(⁹) 2021 m. liepos 1 d. plenarinė sesija, nuomonė „Klimato kaitai atsparios Europos kūrimas. Naujoji ES prisitaikymo prie klimato kaitos strategija“ (OL C 440, 2021 10 29, p. 42).

(¹⁰) TEA 2020 m. energetikos technologijų perspektyvos.

46. pritaria tam, kad būtų sudarytos sąlygos aktyviai vietos lygmeniu prisidėti prie integruoto EMTE centrų įgyvendinimo, kitų regioninių ekosistemų eksperimentų ir ES misijų eksperimentų, greito prototipų kūrimo, testavimo, demonstravimo ir mokslinių tyrimų bei inovacijų veiksmingumo miestuose ir regionuose didinimo;

47. pripažįsta, kad įvairių regioninių ir vietos išvalgų, idėjų ir mokymosi organizavimas yra labai svarbus kuriant visos Europos požiūrį į inovacinę veiklą. Labai svarbu dalytis mokymosi rezultatais tarp miestų ir regionų, taip pat tarp visų penkių ES misijų; rekomenduoja kuo anksčiau sukurti bendro mokymosi tinklą, kurį pasitelkiant būtų galima dalytis svarbiausiomis išvalgomis apie procesą ir turinį bei keičiant jų mastą – mažinant mastą kitiems miestams ir (arba) regionams, didinant mastą kitoms ES misijoms ir visai Europai;

48. ragina, kad, pirmininkaujant Prancūzijai, būtų paskelbtos Tarybos išvados dėl ES misijų, siekiant taip pat suteikti galimybę sustiprinti EMTE centrų koncepciją, kuria turi remtis misijos, siekdamos sėkmingai įsitvirtinti vietos ir regionų lygmeniu. Šiose išvadose taip pat turėtų būti pabrėžta mokslinių tyrimų infrastruktūrą, kurias tvirtai remia miestai ir regionai ir kurios yra labai svarbios ES misijų įgyvendinimui, reikšmė;

49. patvirtina, kad, nors misijų, dėl kurių jau priimtas sprendimas, įgyvendinimas yra prioritetas, turi būti toliau nepertraukiamai svarstoma galimybė kurti naujas misijas, kai iškils didelių naujų bendrų iššūkių. Atsižvelgiant į labai svarbų iššūkį susijusį su Europos visuomenės pasirengimu sveikatos grėsmėms ir krizėms bei jų valdymui, įsteigus Europos pasirengimo ekstremalioms sveikatai situacijoms ir reagavimo į jas instituciją (HERA), reikėtų apsvarstyti naują misiją, kuri daugiausia dėmesio skirtų būtent šiam iššūkiui, atsižvelgiant į jo sisteminių, tarpsektorinių ir daugiašalių pobūdį;

RK patirtis: ES misijų ir kitų svarbiausių politikos priemonių sąveika

50. teigia, kad ES misijos turėtų būti paremtos patirtimi, įgyta įgyvendinant esamas ES iniciatyvas ir programas, kad jos veiktų sąveikaudamos. Sisteminiams pokyčiams įgyvendinti reikia bendrai kurti transformuojančias ekosistemas, pagrįstas mokymusi, moksliniais tyrimais, plėtra ir inovacijomis, užtikrinant tarpdalykinę mokslinę ir operatyvinę sąveiką visoje Europoje ir visose penkiose ES misijose;

51. primena, kad kuriant naują, į žmogų orientuotą tvarią Europos ateitį, reikia ugdyti mąstyseną, kuri būtų palanki atviram darbui kartu, stiprinti vietos bendradarbiavimą ir Europos partnerystes. Galimi pajėgumai labai priklauso nuo vietos ir regionų lygmens bet kurioje Europos vietoje. Labai svarbu greitis. Per ateinančius kelerius metus reikia išspręsti didžiuosius visuomenės iššūkius. Žinios ir mokymasis yra šių procesų pagrindas;

52. siūlo ypatingą dėmesį skirti veiksams, kuriais miestai ir regionai įgyvendina ES misijas ir kuriuos įgyvendinant RK tenka pagalbinis vaidmuo, įskaitant daugiapakopį valdymą, finansavimą ir sėkmingą įgyvendinimą, plataus užmojo tikslus veiksmingai integruojant į ES mokslinių tyrimų ir inovacijų politiką, visų pirma į pažangiosios specializacijos strategijas (S3/S4), EMTE centrus, naująjį europinį bauhausą ir kitas aktualiausias iniciatyvas, programas ir priemones, teikiamas vykdant ES daugiapakopę politiką;

53. yra įsipareigojęs bendradarbiaujant su JRC organizuoti mokymosi veiklą, kad būtų remiama ES misijų veikla kryptimis „Miesto mokslas“ ir „Mokslas ir regionai“, skatinant plataus poveikio veiklą ir dalijantis ES misijų rezultatais. Trumpalaikės priemonės nėra tinkamas atsakas sprendžiant tas problemas, kurias iš tiesų reikia spręsti. Naudinga veikla – remti regioninių ateities centrų tinklo kūrimą siekiant skatinti kūrybiškumą ir verslumą ir susieti juos su veikla naujojo bauhauso, JT DVT srityse ir UNESCO ateities raštingumo laboratorijose, siekiant užtikrinti tiek trumpalaikį, tiek ilgalaikį vykdomų iniciatyvų tvarumą;

54. ragina stiprinti bendradarbiavimą su Europos tinklais, aktyviai skatinančiais mokslinius tyrimus, plėtra ir inovacijas sprendžiant visuomenės iššūkius, pavyzdžiui, su Europos universitetų asociacija (EUA), Europos mokslinių tyrimų ir technologijų organizacijų asociacija (EARTO) ir Europos regionų mokslinių tyrimų ir inovacijų tinklu (ERRIN). Be to, kiekviena ES misija turėtų veiksmingai bendradarbiauti su savo konkrečios srities tinklais, pavyzdžiui, CEMR, EUROCITIES ir Periferinių jūrų regionų konferencija (CPMR). RK glaudžiai bendradarbiauja su visais šiais suinteresuotųjų subjektų tinklais, siekdamas užtikrinti, kad ES misijos, kaip nauja, pagal principą „iš apačios į viršų“ veikianti politikos priemonė darytų pageidaujamą poveikį;

55. ragina stiprinti regionų ir miestų pajėgumus, kad būtų galima teikti paraiškas dėl ES misijų finansavimo ir pasinaudoti ES finansuojamų *plataus masto* iniciatyvų, pavyzdžiui, Europos gyvųjų laboratorijų tinklo, iniciatyvų „Vanguard“, „Digitalising Cities“, „Open and Agile Smart Cities“, Miestų mokslo iniciatyvos ir „Living-in.ES“ (europinis skaitmeninės transformacijos miestuose ir bendruomenėse būdas) patirtimi. Tai padidins miestų ir regionų atsparumą, gebėjimą reaguoti ir aktyvų dalyvavimą Europos reformose ir sustiprins piliečių įtrauktį visoje ES. Tai savo ruožtu padidins ES iniciatyvų poveikį ir užtikrins platesnį ir teisingesnį išteklių paskirstymą, kad visur būtų sudarytos geresnės sąlygos gauti finansavimą iš ES ir ne ES šaltinių ir kad būtų galima pirmauti vystymosi srityje;

Konkrečioms misijoms skirtos rekomendacijos

56. akcentuoja tarpžinybinio bendradarbiavimo visais valdymo lygmenimis svarbą; pabrėžia, kad visos ES misijos turi aiškius bendrus prioritetus kuriant tvarią pažangią ateitį. Tai gali pasireikšti ieškant bendros kūrybos ir moksliniais tyrimais, plėtra ir inovacijomis pagrįstų sprendimų šiais klausimais:

- prisitaikymo prie klimato kaitos: potvynių, miškų gaisrų ir kitų nelaimių valdymas, gamtos procesais pagrįsti sprendimai, ypatingos svarbos infrastruktūros objektų atsparumo klimato kaitai didinimas, stebėjimo ir įspėjimo apie poveikį gyventojų sveikatai sistemos;
- vėžio: sveikatos apskritai – prevencinių priemonių didinimas, visų pirma propaguojant sveiko gyvenimo įpročius;
- vandenynų ir vandens: apsaugojant ir atkuriant vandens ekosistemas, mažinant taršą ir neutralizuojant mėlynosios ekonomikos poveikį klimatui;
- neutralaus poveikio klimatui miestų: pažanga kompleksinių aplinkosaugos, infrastruktūros ir pramonės sprendimų, kuriais prisidedama prie miestų anglies dioksido poveikio neutralumo;
- dirvožemio: užkertant kelią taršai dėl žemės naudojimo ir bet kokiomis aplinkybėmis apsaugojant gelą ir sveiką požeminį vandenį;

57. siūlo, siekiant didinti ES misijų poveikį, vykdyti šią su konkrečia misija susijusią veiklą:

a) *Prisitaikymas prie klimato kaitos*

RK pabrėžia, kad prisitaikymo prie klimato kaitos misijai turėtų tekti esminis bendras vaidmuo, ypač prognozavimo srityje ir skatinant visus Europos subjektus aktyviai prisidėti prie ES misijų. Šioje misijoje daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama socialiniam ir visuomenės informuotumui ir bendram įsipareigojimui kurti plataus masto sisteminius sprendimus. Visų pirma jos tikslas turi būti spręsti ekologinės pramonės pertvarkos, būsto ir judumo problemas. Dėl klimato kaitos patiriami nuostoliai jau dabar vidutiniškai siekia 12 mlrd. eurų per metus, todėl ES turi atlikti makrofiskalinę klimato analizę ir įtikinti, kad kartu su klimato kaitos švelninimo priemonėmis būtina sparčiau taikyti prisitaikymo prie klimato kaitos priemones. Veiksmai, skirti apsaugoti žmones nuo klimato kaitos, taip pat turi apimti socialinius aspektus ir sanglaudos uždavinius.

b) *Kova su vėžiu*

RK pabrėžia svarbiausių pasaulinių mokslinių tyrimų svarbą ir ragina tyrėjus bei novatorius stiprinti Europos ir tarpsektorinių suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimą dėl sėkmingo šios misijos įgyvendinimo. RK pabrėžia, kad svarbu plėsti skiepijimą nuo ŽPV ir kurti biobankus, sudaryti galimybes naudotis inovatyviausiais gydymo būdais, taip pat skatinti geriausios patirties sklaidą tarp šalių ir regionų. Vienas iš pagrindinių iššūkių yra vėžio gydymo prieinamumo skirtumai tarp ES šalių ir regionų ir jų viduje, taip pat pacientų gyvenimo kokybė. Todėl labai svarbu gerinti ankstyvosios atrakinės patikros, naujų diagnozavimo instrumentų ir inovatyvaus vėžio gydymo prieinamumą Europos šalyse bei tam reikalingas investicijas į infrastruktūrą, įrangą, skaitmeninę sveikatos priežiūros pertvarką, sveikatos priežiūros darbuotojus ir naujus priežiūros modelius. Kitas iššūkis – galimybė gauti įperkama gydymą ir medicinos produktus, taip pat kokybiška individuali pagalba pacientams ir socialinės inovacijos siekiant padėti slaugytojams.

c) *Iki 2030 m. atkurti mūsų vandenyną ir kitus vandenis*

RK pabrėžia, kad sveikų vandenynų ir vandenų atkūrimas ir gėlo vandens užtikrinimas yra pasaulinio masto, trumpalaikiai ir ilgalaikiai klausimai. Taršos problemas galima išspręsti tik pabrėžiant tarptautinį aspektą – Viduržemio jūros, Atlanto vandenyno, Baltijos jūros, Juodosios jūros ir Dunojaus upės baseinų aspektą, ir stiprinant regionų bendradarbiavimą.

Ypatingą dėmesį reikia skirti Arkties regionui. RK ragina jūrą ir vandenį nustatyti nauju bendru siekiu, kuris yra Europos projekto atnaujinimo pagrindas; pabrėžia, kad ypatingas dėmesys moksliniams tyrimams ir švaraus vandens technologijoms bei vandens tiekimo veiksmingumo gerinimui yra gyvybiškai svarbus yra gyvybiškai svarbus šiai misijai, taip pat mėlynojo vandenyno ekonomikai, ypatingą dėmesį skiriant verslumui, tvariam turizmui, jūrų transporto priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimui ir jūrų atsinaujinančiąjai energijai. Tai suteiks naujų plataus masto galimybių tarpvalstybiniam ir standartiniam verslo bendradarbiavimui. RK pabrėžia, kad reikia sutelkti miestų ir regionų pastangas kurti Europos tinklus, kurie sujungia vietos jūrų inovacijų ekosistemas į vertės grandines ir kuria inovacijas jūrų pramonėje.

d) *Neutralaus poveikio klimatui ir pažangieji miestai*

RK primygtinai teigia, kad Europai reikia aktyvių pirmaujančių miestų, kurie tarpusavyje kurtų naujus neatidėliotinus sprendimus ir dalytųsi savo eksperimentų rezultatais su kitais – visi Europos miestai ir regionai turi būti įtraukti bei remiami. Pirmaujantys miestai turėtų būti naudojami kaip inovacijų centrai, kartu kuriant sprendimus, kuriuos būtų galima tiesiogiai pritaikyti visiems kitiems Europos miestams, kurie siekia pereiti prie neutralaus poveikio klimatui iki 2050 m. ES Komisija turėtų sujungti paraiškas pateikusius, tačiau neatrinktus miestus į išplėstinę grupę, kad jie galėtų įvairiais būdais pasinaudoti pirmaujančių miestų pažanga ir rezultatais, be kita ko, tiesiogiai perimti sprendimus. Jau esamos sėkmingos programos ir projektai arba susijusios „žaliosios iniciatyvos“ yra išvardytos šios misijos priede. Įgyta patirtimi turėtų būti remiamasi rengiant daugiapakopės miestų neutralaus poveikio klimatui veiksmų gaires. Turėtų būti taikomas daugiašalių pertvarkos bendruomenių, turinčių bendras priemones, principas, kuris užkirstų kelią kiekvienai bendruomenei veikti savarankiškai. RK pabrėžia, kad dalyvaujantys miestai turi rengti Klimato kaitos miestų sutartis, nes tai yra į paklausą orientuotas procesas, kuris turėtų sudaryti sąlygas priimti vietos sprendimus, tačiau jam būtina stipri nacionalinio ir regionų lygmens parama.

e) *Europos dirvožemio būklės gerinimas*

RK pabrėžia, kad norint įgyvendinti dirvožemio misijos, kuri apima visų rūšių žemės naudojimą, tikslus ir ištirti naujus platesnių užmojų ES BŽŪP politikos pertvarkos kelius, reikia sisteminio mąstymo bei transformacijos priemonių valdymo, įskaitant mokslinius tyrimus, plėtrą, inovacijas ir mokymąsi. Norint padidinti sekvestruojamąjį ūkininkavimą bei miškininkystę ir siekiant, kad misija būtų sėkminga, labai svarbu pertvarkyti žemės ūkio gamybos sistemas ir sukurti tarptautines gyvųjų laboratorijų grupes. Biologinės įvairovės rėmimas ir piliečių teikiama pirmenybė miškų biologiniams produktams, tvariams ir vietoje gaunamiems maisto produktams yra būtini veiksmai, kurių reikia imtis kaimo ir miesto aplinkoje. Kitas labai svarbus aspektas – kaip pasiekti, kad su mišku susijusi veikla būtų patraukli ir ekonomiškai tvari kartu neprarandant pelningumo remiant dirvožemio misijos tikslus.

RK vaidmuo remiant Europos ir pasaulinę pertvarką

58. pabrėžia, kad žmonės gyvena ir dirba miestuose ir regionuose ir visa ES misijų veikla turėtų būti orientuota į žmones: pradedant įmonėmis, akademiniais ir valdymo suinteresuotaisiais subjektais ir baigiant įvairiausio amžiaus ir kilmės piliečiais. RK, JRC ir kiti susiję subjektai žino apie įvairias veiksmingas ir pasiteisinusias piliečių dalyvavimui skirtas technologijas, pradedant verslumo galimybių paieška ir baigiant visuomeninių inovacijų stovyklomis, kurios bus naudojamos siekiant užtikrinti piliečių dalyvavimą;

59. yra pasirengęs užmegzti ryšius su vietos bendruomenėmis, kad būtų didinamas informuotumas apie ES misijas ir padėti joms bendradarbiauti su Europos piliečiais ir įmonėmis;

60. pabrėžia, kad ES misijos bus sėkmingos tik tuo atveju, jei bus atkreiptas dėmesys į žinių ir inovacijų atotrūkį Europoje ir inovacijų atotrūkį tarp Europos ir JAV. Daug dėmesio turi būti skiriama plataus užmojo konkrečioms ir įtraukioms realiam gyvenime pritaikomoms priemonėms, kuriomis skatinama naudoti mokslinių tyrimų, plėtos ir inovacijų rezultatus;

61. pabrėžia, kad nauji pokyčiai mokslinių tyrimų, technologinės plėtos ir inovacijų srityje yra reikalavimas, kuris užtikrintų ES misijos būtų sėkmingos. Tai reiškia naujus plataus masto sprendimus, kuriais užtikrinamas papildomumas ir skatinama sąveika su Sąjungos mokslinių tyrimų ir inovacijų bendrosiomis programomis ir kitomis Sąjungos ir pasaulinėmis programomis bei fondais. Naujas žingsnis – bandomoji EMTE centrų sistema, kuri turėtų skatinti visų susijusių ES mokslinių tyrimų, plėtos ir inovacijų iniciatyvų taikymą kaip esminę regioninės politikos formavimo;

62. atkreipia dėmesį į tai, kad ES misijų įgyvendinimas paskatins vietos ir regionų lyderystę ne tik ES, bet ir visame pasaulyje. RK, stiprindamas miestų ir regionų vaidmenį Merų pakte ir kituose pasauliniuose tinkluose, turėtų kurti ES misijų ir JT DVT veiklos ir kampanijų „Race to Zero“ ir „Race to Resilience“ sąveiką. ES miestų ir regionų pasaulinės lyderystės stiprinimas taip pat gali prisidėti prie RK pastangų pasiekti, kad UNFCCC sistemoje ir rengiantis COP27 būtų oficialiai pripažintos subnacionalinio lygmens valdžios institucijos;

Svarbiausių sėkmės veiksnių apibendrinimas

63. primena, kad Europa turi stiprinti savo pasaulinį konkurencingumą, grindžiamą žiniomis, Europos masto partnerystę, gebėjimais ir talentu dirbti ateičiai – tai įtraukus požiūris siekiant, kad šiame procese dalyvautų visi. Europa turi galimybę imtis pasaulinės lyderės vaidmens įgyvendinant bendradarbiavimo politiką, kad būtų pasiekti DVT ir kovojama su klimato kaita;

64. pabrėžia, kad realūs veiksmai yra labai svarbūs ES misijoms. Moksliniai tyrimai turi didžiulės reikšmės kuriant naujus sprendimus ir nustatant geriausius tolesnius veiksmus, nes tinkamas pritaikymas labai svarbus rezultatams. ES misijos bus sėkmingos, jei jos veiks vietos įgalėjančioje ekosistemoje. Kalbama ne tik apie technologijas ir mokslinius tyrimus, bet visų pirma apie žmogų orientuotą požiūrį, kuriuo siekiama ugdyti kompetencijas, spręsti vietos lygmens rizikos problemas ir pasinaudoti geriausiaisiais visos Europos. Žmogiškieji inovacijų aspektai yra labai svarbūs bendrai kuriant tvarius sprendimus;

65. teigia, kad ES misijos yra labai svarbios remiant Europos perėjimą prie ekologiškesnio, sveikesnio, įtraukesnio ir atsparesnio žemyno. Kad pasiektų plataus užmojo tikslus, kiekviena ES misija turi veikti kaip plataus masto veiksmus vykdanči grupė. Šie Europos projektai turi būti formuojami remiantis išsamiais regionų ir vietos lygmeniu suderintais veiksmų rinkiniais, įskaitant integruotus mokslinių tyrimų projektus, politikos ir teisėkūros priemones bei vietos lygmeniu vykdomą įgyvendinimo veiklą;

66. primygtinai ragina bendrai finansuoti ir remti kasdienį miestų ir regionų darbą, susijusį su jų vertės kūrimu ir lyginamuoju mokymusi, kad būtų plėtojami geriausi procesai ir veiksmai kasdieniui piliečių gerovei užtikrinti. Parodomųjų bendruomenių vaidmuo – būti sisteminių pokyčių pradininkėmis, kūrėjomis ir pirmosiomis, kurios jas išbando visiems kitiems;

67. yra pasirengęs bendradarbiauti su ES misijomis, kad demonstracinių miestų ir (arba) regionų ir kitų šalių lyginamosios analizės ir lyginamojo mokymosi procesai taptų patrauklūs. Finansavimo priemonės turi būti lanksčios, inovatyvios ir skatinančios tikruosius miestų ir (arba) regionų interesus;

68. pabrėžia, kad pagrindiniai klausimai yra tai, kaip miestai ir regionai mokosi organizuoti būtiną veiklą ir kaip veikla pritraukia privačias pramonės ir kitas investicijas. Idealiu atveju EMTE centrų tinklas užtikrina, kad vietos ir regionų MTP ir inovacijų ekosistemos taptų integruota visos Europos MTP ir inovacijų ekosistemos dalimi;

69. ragina užtikrinti geresnį visuomeninį ir technologinį nuspėjamumą ir glaudesnį bendradarbiavimą, nes tai yra svarbiausi sėkmės veiksniai siekiant paspartinti pramonės ir kitas investicijas siekiant anglies dioksido poveikio neutralumo ir kitų ES misijų tikslų. Į misijas orientuota politika labai tinka principu „iš apačios į viršų“ paremtam unikalios ES daugiapakopio valdymo sistemos matmeniui stiprinti: sukaupia patirtimi galima ir bus aktyviai dalijamasi valstybėse narėse. Reikia labiau atsižvelgti į ES misijų tikslus ir juos integruoti rengiant būsimus teisės aktus, pavyzdžiui, susijusius su anglies dioksido apmokestinimu ir Pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkiniu;

70. pabrėžia, kad naujausios ES lygmens pramonės ir inovacijų politikos gairės, planai ir būtinos naujos mokslinės ir technologinės žinios bei inovacijos turi būti integruoti į ES misijas ir plėtojami bei perkeltami į realius sprendimus ir praktiką taikant veiksmingą žinių valdymą pagal principą „iš apačios į viršų“ ir kitus veiksmus;

71. pripažįsta, kad ES misijoms reikalingos skaitmeninės platformos, siekiant paspartinti žinių perdavimą ir valdymą, remiant virtualų bendradarbiavimą ir partnerystės ryšius, supaprastinant finansavimo procesus ir t. t. Visa tai turi būti kuriama drauge su miestų ir regionų atstovais;

72. apibendrina, kad nauji tinkami ir veiksmingi darbo procesai yra būtini siekiant užtikrinti ES misijų sėkmę. Šie procesai turi atspindėti „atvirųjų inovacijų 2.0“, įvairių „keturgubų spiralių“ iniciatyvų ir daugelio kitų iniciatyvų patirtis kuriant patrauklų naujos kartos dalyvaujamojo valdymo. Turi dalyvauti visi piliečiai – nuo jaunimo iki vyresnio amžiaus asmenų. Vykdamas misijos veiklą turėtų būti atsižvelgiama į įvairius skirtingų kartų aspektus ir ieškoti inovatyvių ir atsakingų būdų, kaip sukurti įsipareigojimą, kurio reikia siekiant tvarios Europos ateities.

Briuselis, 2022 m. balandžio 27 d.

*Europos regionų komiteto
pirmininkas*

Apostolos TZITZIKOSTAS
